

KARLSKOGA - DEGERFORS KOMMUNER

Folkhälsopolitiskt program

En god och jämlik hälsa i Karlskoga kommun 2017- 2019

med inriktning Folkhälsa-, barn- och ungdomspolitik samt
ANDT*

*ANDT-Alkohol, narkotika, doping och tobak

Fastställd av: KF§ 131. 2017-09-19
Revideras senast: 2019-12-31

Innehåll

Folkhälsopolitiskt program, med inriktning Folkhälsa-, barn- och ungdomspolitik samt ANDT*	1
Sammanfattning	3
Bakgrund	2
Samband mellan livsvillkor, levnadsvanor och hälsa	2
Barn och unga	3
Föräldrar/vårdnadshavare	3
Hälsosamt åldrande	4
Styrdokument	4
Syfte	7
Mål	7
Prioriterade målområden	7
Målgrupp	9
Definitioner	9
Strategier	10
Ansvar	10
Implementering	11
Uppföljning	12

Vision. Övergripande beskrivning av ett önskvärt framtida tillstånd. Ska ange i vilken riktning kommunen är på väg. För Karlskoga kommun finns en vision – Vision 2020.

Mål och budget. Dokumentet Mål och budget sammanfattar vad kommunens verksamheter ska uppnå (mål och resultat) inom den närmaste treårsperioden i syfte att nå Vision 2020 samt vilka ekonomiska resurser som finns till verksamheternas förfogande.

Mål och resultat följs upp tre gånger om året – efter april, augusti och december

Program. En översiktlig politisk viljeriktning inom ett sakområde. Särskild definition i plan- och byggsammanhang eller annat.

Policy. Kommunens grundläggande förhållningssätt/värderingar och vägledande principer.

Riktlinje. Beskriver tillvägagångssätt i olika sakfrågor och är ett stöd för hur frågor bör hanteras och genomföras.

Program -En god och jämlik hälsa i Karlskoga kommun 2017-2019

År 2020 är Karlskoga känt som möjligheternas stad, där du som enskild individ, oavsett bakgrund eller kön, kan göra skillnad, får lyckas och enkelt kan samverka med andra. Det finns en stark vi-anda mellan individer, aktörer och samhällets sektorer. Det är självklart att vi drar nytta av varandras styrkor och kompetenser.

Ur Vision 2020

Sammanfattning

Det övergripande nationella folkhälsomålet är att skapa samhällseliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Folkhälsa är ett uttryck för befolkningens hälsotillstånd, där hänsyn tagits till både nivå och fördelning av hälsa. En god folkhälsa är alltså inte bara hälsa på så hög nivå som möjligt, utan även hur hälsan är fördelad. Kommunen har ett övergripande ansvar när det gäller att skapa goda levnadsförhållanden för sina invånare. Programmet visar Karlskoga kommuns strategier och prioriteringar för att stärka och främja befolkningens hälsa, under perioden 2017-2019. Programmet ska fungera som ett aktivt instrument som är användbar i alla kommunens verksamheter.

Folkhälsoarbetet ska utgå från nationella riktlinjer samt Karlskoga kommuns styrmodell, vision, fullmäktigemål och folkhälsonämndens mål för folkhälsa. Karlskoga kommuns styrmodell har syftet att säkerställa att de politiska viljeinriktningarna ska få genomslag i verksamheterna. Styrmodellen ska bidra till att skapa en helhetsbild och en röd tråd från visionen ända ut i det dagliga arbetet.

Folkhälsomålen i detta program utgår från de nationella folkhälsopolitiska målområdena och Örebro läns folkhälsoplan 2012-2015. Prioriterade målområden för det folkhälsopolitiska arbetet är delaktighet och inflytande, ekonomiska och sociala förutsättningar, barn och ungas uppväxtvillkor samt alkohol, narkotika, dopning och tobak. Kommunens olika verksamheter berör ett stort antal politikområden som är viktigt för folkhälsan, varför samverkan är av stor betydelse. Samverkan med Region Örebro län och överenskommet avtal om lokalt folkhälsoarbete är därmed en viktig utgångspunkt. Enligt Världshälsoorganisationen (WHO) förutsätter ett effektivt hälsofrämjande arbete samverkan mellan sektorsövergripande verksamheter på samhällets alla nivåer.

Bakgrund

Två grundpelare i Karlskoga kommuns folkhälsoarbete är nationell folkhälsopolitik med övergripande mål samt FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen). Programmet rör kommunal verksamhet, viktigt att beakta är dock att kommunen inte ensam kan nå framgång i arbetet med att förbättra folkhälsan hos invånarna. Det behövs samverkan inom och mellan en rad viktiga samarbetspartners; kommunen, regionen, myndigheter, näringslivet, frivillighetsorganisationer, polisen, och kyrkan. Samverkan förutsätter styrning och struktur vilket fungerar bättre om aktörerna tar del av varandras kompetenser än om generalistkompetens ska utvecklas.

Karlskoga kommuns styrmodell utgörs av en struktur för att styra, följa upp och utveckla kommunens verksamheter här och nu samt över tid. Styrmodellen utgår från fyra perspektiv och följs av kommunfullmäktiges mål samt övriga nämnder och bolags mål och styrmått. Perspektiven är: medborgar- och brukarperspektiv, medarbetarperspektiv, ekonomiskt perspektiv samt utvecklingsperspektiv.

Samband mellan livsvillkor, levnadsvanor och hälsa

Förstudien *Gör jämlikt – gör skillnad, Karlskoga och Degerfors kommuner* belyser jämlikhet i hälsa utifrån ett kommunperspektiv. Jämlik hälsa innebär att alla människor har samma rättigheter och lika värde, samt att påverkansbara faktorer som motverkar god hälsa ska förebyggas. I arbetet för en jämlik hälsa är det av vikt att titta på de normer som ligger till grund för arbetet och vilken roll normerna spelar för kommunernas invånare.

Sambanden mellan livsvillkor, levnadsvanor och hälsa är komplexa. En grundläggande förståelse för att dessa samband finns är viktigt, för att påverka människors hälsa och livskvalitet i positiv riktning [5]. Folkhälsa är ett uttryck för befolkningens hälsotillstånd, där hänsyn tagits till både nivå och fördelning av hälsa. En god folkhälsa är alltså inte bara hälsa på så hög nivå som möjligt, utan även hur hälsan är fördelad. Stora skillnader i hälsotillstånd mellan grupper i befolkningen är tecken på brister i folkhälsan [5]. En central aspekt inom folkhälsa idag är social hållbarhet, det vill säga att tillfredsställa grundläggande behov och inte äventyra kommande generationers framtid [6]. En av de viktigaste hörnstenarna för ett socialt hållbart samhälle utgörs av den barnpolitik som bedrivs. Socialt hållbar utveckling handlar om att bygga ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls. Social hållbarhet är en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers

möjligheter att tillgodose sina behov. Investeringar hos barn, unga samt äldre kan komma att leda till goda förutsättningar för folkhälsan och minskar samhällskostnaderna på sikt.

Barn och unga

Barns och ungas uppväxtvillkor och levnadsvanor präglas i tidig ålder. Deras rättigheter är en viktig kommunal angelägenhet vilket gör att Barnkonventionen har en betydande roll i det folkhälsoarbetet. Till följd är det av betydelse att barnkonventionen integreras i all ordinarie verksamhet som berör barn och unga. Karlskoga ingår i ett partnerskap för barnets rättigheter i praktiken tillsammans med 10 andra kommuner. Partnerskapet verkar för att hitta användbara verktyg för säkra barns och ungdomars rättigheter i kommunen. Detta har medfört att alla verksamheter bör utgå från olika perspektiv gällande barn, barnets perspektiv, barnperspektivet samt barnrättsperspektivet. **Barnets perspektiv** är barnets egen berättelse och tolkning, medan barnperspektivet innebär en analys av barnets perspektiv i förhållande till rådande villkor. **Barnperspektivet** innebär att vuxna, så långt som möjligt, sätter sig in i barnets situation för att bättre kunna verka för barnets bästa. **Barnrättsperspektiv** innebär att ta hänsyn till de mänskliga rättigheter som barn har och att säkerställa barnets rättigheter i åtgärder eller vid beslut som rör barn. Barnkonventionen uttrycker ett förhållningssätt till barn som sätter barnet i fokus vid beslut eller åtgärder.

FN:s konvention om barnets rättigheter ska vara ett aktivt instrument och genomsyra hela folkhälsoarbetet. Partnerskapet för barnets rättigheter i praktiken är ett viktigt forum för samverkan som innebär utveckling av det lokala barnrättsarbetet. Genom att skapa goda förutsättningar för barn och unga i skolan, som ökad trivsel, kan skolprestationer påverkas positivt. Detta kan komma att reducera bruket av alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel (ANDT).

Föräldrar/vårdnadshavare

Föräldrar har en viktig roll under barns uppväxt och har en stor inverkan på deras fysiska, psykiska och sociala hälsa [8]. Föräldrar ska kunna känna sig trygga och få stöd i sin roll. Det är viktigt att se föräldrar som de kompetenta individer de är och en god relation mellan barn och föräldrar fungerar som en skyddsfaktor för barnen. Det är av betydelse att öka föräldrars empowerment (egenmakt) och att stötta dem i att ta makt och beslut över sin roll som förälder, samt sin egen hälsa.

Hälsosamt åldrande

Äldre är en prioriterad grupp då medellivslängden hos befolkningen ökar. Förhöjs livskvalitén hos individer så förlängs inte bara friska levnadsår (healthy life years) utan också antalet levnadsår [9]. Delaktighet och inflytande är en förutsättning för ett hälsosamt åldrande. Det är minst lika viktigt att främja äldres hälsa som andra målgrupper i samhället för att minska hälsoskillnader mellan olika grupper. Det är en mänsklig rättighet att få förutsättningar till ett hälsosamt åldrande. För att detta ska uppnås är det av betydelse att alla verksamheter utgår från och styrs av ett människorättsperspektiv.

Människorättsperspektivet syftar till att:

- De mänskliga rättigheterna ska respekteras
- Enskilda ska ha kunskap och medvetenhet om de mänskliga rättigheterna, som just sina rättigheter, och om sitt ansvar för att respektera andra personers mänskliga rättigheter
- Personer verksamma inom den offentliga sektorn ska ha kunskap och medvetenhet om vilka skyldigheter de mänskliga rättigheterna innebär för dem.

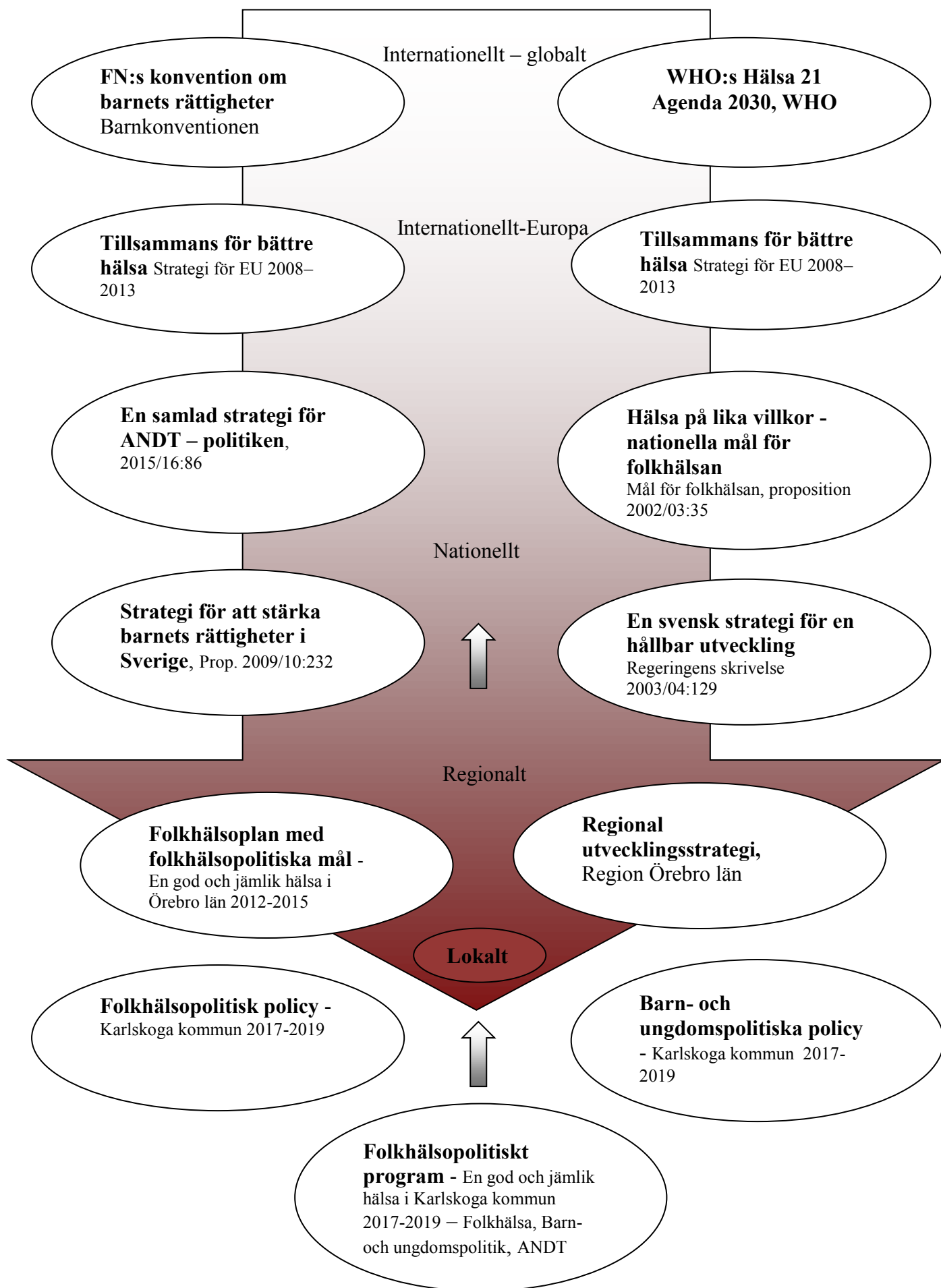
Det finns fyra centrala faktorer för ett hälsosamt åldrande:

- social gemenskap
- delaktighet/meningsfullhet, känna sig behövd
- fysisk aktivitet
- bra matvanor

Styrdokument

Det finns en rad styrdokument som fastställer och stärker det folkhälsopolitiska arbetet globalt, nationellt, regionalt och lokalt. De styrdokument som ligger närmast Karlskoga kommun i det folkhälsopolitiska arbetet är kommunens policy och vision. Dessa bygger på Karlskoga kommuns mål och styrmått, vision samt länets folkhälsoplan. Folkhälsoprogrammet har utformats med utgångspunkt i avtal med Region Örebro län och länsstrategin för ANDT – området, En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings-, och tobakspolitiken. Avtal om lokalt folkhälsoarbete, i samverkan med ÖLIF och ÖLBF, bygger på en länsgemensam modell som syftar till att vidareutveckla det lokala folkhälsoarbetet och genom långsiktig samverkan mellan parterna främja en god och jämlik hälsa i befolkningen. Nationella, regionala och kommunernas egna mål för folkhälsa ska vara styrande. Samverkan ska utgå från hälsans

bestämningsfaktorer och inriktas på åtgärder för människors lika villkor till hälsa och livskvalitet. Detta förtydligas genom bilden nedan.

Syfte

Det övergripande syftet med detta program är att skapa förutsättningar för att nå programmets övergripande mål. Programmet syftar till att skapa en gemensam syn och strategi för all verksamhet, i frågor som handlar om folkhälsa.

- Skapa en god och jämlik hälsa och ge befolkningen möjlighet till god livskvalitet.
- Ange och möjliggöra den politiska inriktningen för hur folkhälsoarbetet ska utformas i Karlskoga kommun.
- Skapa en gemensam syn och strategi för all verksamhet, i frågor som handlar om folkhälsa.

Övergripande mål

Det övergripande målet är att skapa en god och jämlik hälsa samt ge befolkningen möjlighet till god livskvalitet.

Prioriterade målområden

Utifrån Karlskogas folkhälsopolitiska policy och region Örebro läns folkhälsoplan har Karlskoga fyra prioriterade målområden; **delaktighet och inflytande, ekonomisk och social trygghet, barn och ungas uppväxtvillkor** samt **ANDT - området**. Målområdena följs upp av prioriterade områden. Folkhälsoarbetet ska utgå från nationella riktlinjer samt Karlskoga kommuns styrmodell, vision, fullmäktigemål och folkhälsönämndens mål för folkhälsa.

Karlskoga kommuns styrmodell har syftet att säkerställa att de politiska viljeinriktningarna ska få genomslag i verksamheterna. Styrmodellen ska bidra till att skapa en helhetsbild och en röd tråd från visionen ända ut i det dagliga arbetet. Styrmodellen har fyra olika perspektiv som följs av fullmäktigemål och styrmått.

- **Medborgar-/brukarperspektiv**

Karlskoga är en välkomnande, trygg och säker kommun för alla.

Medborgarna känner sig nöjda med den kommunala verksamhetens kvalitet och service.

- **Medarbetarperspektiv**

Karlskoga kommun är en attraktiv arbetsgivare, där alla har samma möjligheter.

- **Ekonomiskt perspektiv**

Karlskoga kommuns verksamheter bedrivs ansvarsfullt och kostnadseffektivt.

- Utvecklingsperspektiv

Karlskoga är en kommun med ett expanderande näringsliv.

1. Delaktighet och inflytande i samhället; delaktighet och inflytande i samhället är en av de mest grundläggande förutsättningarna för folkhälsan. Barns, ungdomars och äldres möjligheter till inflytande och delaktighet i samhället bör särskilt uppmärksammas.

I enlighet med Karlskoga kommuns Vision 2020 och styrmodell;

År 2020 är Karlskoga kommun känt som ett hållbart samhälle och i alla verksamheter arbetar man med ständiga förbättringar.

Karlskoga är en välkomnande, trygg och säker kommun för alla.

- Skapa nya fysiska och virtuella mötesplatser och utveckla befintliga
- Skapa möjlighet till åldersintegrerade arenor
- Verka för ökad och kontinuerlig dialog mellan politiker och invånare
- Synliggöra folkhälsoarbetet
- Skapa möjligheter för delaktighet och inflytande för kommunens invånare
- Utveckla arbetet med hälsosamt åldrande.

2. Ekonomisk och social trygghet; ekonomisk och social trygghet är en av de mest grundläggande förutsättningarna för folkhälsa. Dessa faktorer kan påverka hälsan hos individer, inte minst den psykiska hälsan.

I enlighet med Karlskoga kommuns Vision 2020 och styrmodell;

...ungdomars idéer och spontana kreativitet främjas och tillvaratas och näringslivet har ett stort engagemang i skola och ungdomar.

- Ingen i Karlskoga ska utsättas för diskriminering eller annan kränkande behandling
- Kommuninvånare som känner sig trygga ska öka
- Verka för ökad jämlikhet i hälsa, särskilt beakta minoriteters utsatthet
- Verka för ökad jämställdhet mellan könen inom alla samhällsområden

3. Barns och ungas uppväxtvillkor; förhållanden under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska, fysiska och sociala hälsan under hela livet [10].

I enlighet med Karlskoga kommuns Vision 2020 och styrmodell;

- Föräldrar ska stödjas i att ge barnen ett tryggt, aktiv och utvecklande liv
- Ökat psykiskt välbefinnande
- Ökad fysisk aktivitet och goda matvanor för barn och unga
- Verka för samverkansarbete gällande aktörer som arbetar med att stödja barns uppväxt
- Utveckla och stärka det befintliga arbetet med barnkonventionen
- Barnets bästa skall vara vägledande vid allt beslutsfattande och vid alla åtgärder som rör barn och unga
- Skolan ska ge trygghet och främja elevers utveckling

4. Alkohol, narkotika, dopning och tobak: Bruket av beroendeframkallande medel är en viktig bestämningfaktor för hälsan. Att arbeta med att höja debutåldern för alkoholkonsumtion samt att förmå ungdomar att helt avstå från övriga droger är därför prioriterat.

Det övergripande nationella målet och strategin för ANDT-området är; Ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk. Strategin innehåller sex delmål som tillsammans kan bidra till att uppnå målet.

I enlighet med Karlskoga kommuns Vision 2020 och styrmodell;

- Utveckla och förbättra befintligt arbete gällande tillsyn
- Öka förebyggande aktiviteter i syfte att minska alkoholbruk för ungdomar
- Verka för främjande och förebyggande arbete
- Verka för tidig upptäckt och insatser
- Fortsatt samverkan mellan berörda aktörer

Målgrupp

Kommunens samtliga invånare, såväl barn som vuxna. Barn/unga, föräldrar samt äldre är prioriterade grupper. Den ojämlika hälsan ska särskilt beaktas.

Definitioner

Barn och unga: kommunens invånare under 25 år

Vuxna: kommunens invånare 18 år och äldre

Förälder: med förälder avses biologisk förälder, styvförälder och vårdnadshavare

Äldre: kommunens invånare i åldern 65 och uppåt

Strategier

Kommunens folkhälsopolitiska arbete ska i huvudsak genomföras utifrån ett hälsofrämjande och förebyggande synsätt samt enligt beslutade strategier i den folkhälsopolitiska policyn [2]. En förutsättning för att kommunens visioner ska bli verklighet, är att politiker, tjänstemän och befolkning i Karlskoga samarbetar och har både kortsiktigt och ett långsiktigt perspektiv. Ytterligare ska kompetens användas på bästa sätt genom ett strukturerat arbetssätt med utgångspunkt från kunskap och vetenskap. Precis som uttrycks i den folkhälsopolitiska policyn.

Det folkhälsopolitiska arbetet ska:

- Utgå från vetenskap och kunskaper
- Öka medvetenhet och kompetens
- Ha ett långsiktigt perspektiv och kontinuitet
- Genomföras i samverkan med övriga nämnder och förvaltningar, Region Örebro län samt närliggande kommuner och med delaktighet från medborgare.
- Vara strukturerat, utvärderas och följas upp.
- Vara en tydlig del i den kommunala styrprocessen.
- Utgå ifrån hela befolkningen i västra länsdelen, men särskilt beakta prioriterade målgrupper och den ojämlika hälsan.
- Arbeta med struktur, uppföljning och utvärdering
- Ständigt sträva efter förbättring
- Vara en del av den kommunala styrprocessen och dess verksamheter
- Barnkonventionen, ungdomspolitiken och dess intentioner beaktas i kommunala beslutsprocesser.

Ansvar

Kommunfullmäktiges ansvar

- Beslut vid revidering

Folkhälsonämndens ansvar

- Folkhälsonämnden är den beredande nämnden för folkhälsoplanen. Detta medför att nämnden ansvarar för att utvärdera, följa upp, analysera och revidera samt redovisa till Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige i Karlskoga kommun
- Implementera
- Utveckla kommunens arbete utifrån planen
- Ta fram samt följa upp arbetet genom mätbara indikatorer till samtliga målområden.

Nämndernas och styrelsens ansvar

- I verksamhetsplan och årsredovisning beskriva på vilket sätt nämnden har arbetat för att uppnå den egna verksamhetens uppsatta mål kopplat till folkhälsopolitiskt program.

Förvaltningarnas ansvar

- Förankra programmet och få den i bruk inom alla förvaltningars verksamheter
- Utvärdera och följa upp den egna verksamhetens målområden kopplat till folkhälsoprogrammet.

Tvärsektoriellt råd, TväR, för politik och nätverk för tjänstepersoner

- Funktion för utveckling av det lokala folkhälso- och barnkonventionsarbetet
- Lokalt forum för information och dialog kring både strategiska såväl som utvecklingsfrågor med anknytning till folkhälsa och barnkonvention.

Nätverken är en viktig funktion i utvecklingen av kommunernas folkhälso- och barnkonventionsarbetet. Under genomförandet är det viktigt att kontinuerligt hålla alla parter informerade om utvecklingen.

Implementering

Folkhälsoprogrammet anger syfte, mål och strategier i kommunens övergripande arbete. Programmet ska vara utgångspunkt för folkhälsoarbetet i samtliga verksamheter i kommunen. Folkhälsoperspektivet ska med stöd av den folkhälsopolitiska policyn och folkhälsoprogrammet återspeglas i andra kommunala mål och inordnas i kommunens egna styr- och uppföljningssystem. Detta ökar förutsättningen för politisk styrning av det lokala folkhälsoarbetet. För att programmet ska bli verkningsfull och få genomslagskraft är det viktigt att den är känd. Lika viktigt är samverkan och nätverk av aktörer inom kommunerna, samt mellan Degerfors och Karlskoga kommuner. Det är viktigt att komma ihåg att preventions- och promotionsarbete av detta slag tar tid innan förändring syns. På detta sätt kan man sprida positiva erfarenheter och effekter mellan förvaltningar och till andra kommuner.

Viktigt att skapa en långsiktighet och kontinuitet vilket kan bidra till att folkhälsoarbetet effektiviseras och underlättas. Innehållet i programmet måste diskuteras och processas för att den ska få någon inverkan i verksamheterna och alla aktörer ska känna att det finns en meningsfullhet i att programmet finns. För att det folkhälsopolitiska programmet ska ha en

betydelse för folkhälsoarbetet måste den spridas så berörda aktörer får möjlighet att ta del av planen

Uppföljning

Då målen för programmet ska kunna följas upp behövs mätningar genomföras, både kvantitativt och kvalitativt. Varje år görs ett bokslut för folkhälsa och barnkonventionen för Karlskoga kommun. Med hjälp av Liv och hälsa undersökningar, Elevhälsodatabasen (ELSA), egna mått och indikatorer samt utifrån avtalet med region Örebro län ansvarar folkhälsoförvaltningen för uppföljning. Dessa utgör en grund för kommande insatser och åtgärder. Viktigt att vidmakthålla mål och insatser som har genomförts fram till nu och ständigt utveckla dessa.

Referenser

Skriftliga referenser

1. Samhällsmedicinska enheten, Örebro läns landsting (2011) *Folkhälsoplan med folkhälsopolitiska mål - En god och jämlik hälsa i Örebro län 2012-2015*. Örebro.
2. Socialdepartementet (2002) Regeringens proposition 2002/03:35 *Mål för folkhälsan*. Stockholm.
3. Kommunfullmäktige Karlskoga (2007) Beslut 2007-04-26, § 91, Dnr 2005.0262 *Folkhälsopolicy*. Karlskoga.
4. Kommunfullmäktige Karlskoga (2010) *Vision 2020*. Beslut 2010-03-02, § 16 Dnr. 2009.0176.
5. Stockholm. Janlert, U. (2000) *Folkhälsovetenskapligt lexikon*. Stockholm: Natur och Kultur.
6. Regeringskansliet (2003). *En svensk strategi för hållbar utveckling – ekonomisk, social och miljömässig* (prop. 2003/04:129). Stockholm.
7. Statens Folkhälsoinstitut (2007) Dnr 20-07-0007 Forskning som belyser sambandet mellan hälsa och ekonomisk tillväxt samt medverkan i CSDH:s s.k. country workgrupp. Stockholm
8. Regeringskansliet (2011) *Nationell strategi för utvecklat föräldrastöd*. Stockholm.
9. Regeringskansliet (2011) *Mänskliga rättigheter - Konvention om barnets rättigheter*. Stockholm.
10. Regeringskansliet (2007) *En förnyad folkhälsopolitik* (Prop.2007/08:110; Statens folkhälsoinstitut, 2009)
11. Socialdepartementet (2015) Regeringens proposition 2015/16:86 *En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings-, och tobakspolitiken 2016-2020*. Stockholm.

Elektroniska referenser

13. Statens folkhälsoinstitut (2008) *EU:s nya hälsoprogram - Tillsammans för hälsa* [www.fhi.se \[2011-10-13\]](http://ec.europa.eu/health/indicators/healthy_life_years/hly_en.htm) http://ec.europa.eu/health/indicators/healthy_life_years/hly_en.htm
12. Statens folkhälsoinstitut (2011) *Nationell strategi för ett utvecklat familjestöd – en vinst för alla*. <http://www.regeringen.se/content/1/c6/12/35/03/2c7aef96.pdf> [2011-11-12]
13. Världshälsoorganisationen (1998) *Hälsa 21 – hälsa för alla på 2000-talet*. Stockholm.
14. Europa kommissionen (2010) *Tillsammans för bättre hälsa 2020*. http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_SV_ACT_part1_v1.pdf [2011-12-12]
15. Europa kommissionen (2007) *Tillsammans för bättre hälsa 2008-2013*. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0630:FIN:SV:PDF> [2011-12-12]

Styrdokument

Det finns en rad viktiga styrdokument som styr och stärker det folkhälsopolitiska arbetet globalt, nationellt, regionalt och lokalt. Dokumenten är vägledande i det kommunala folkhälsopolitiska arbetet, varför de är viktiga att belysa.

FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) [9]

Då barn och unga är en viktig målgrupp lyfts detta dokument fram som ett viktigt styrdokument. FN:s konvention om barnets rättigheter antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Det är framförallt Barnkonventionens huvudprinciper vilka är artikel 2, 3, 6 och 12 som bör lyftas i detta sammanhang.

Artikel 2: Icke- diskriminering

Artikel 2 tar upp varje barns rätt till likabehandling. Barnet ska skyddas från alla former av diskriminering eller särbehandling i alla sammanhang.

Artikel 3: Barnets bästa

Artikel 3 understryker vikten av att sätta barnet i främsta rummet i alla sammanhang där barnet berörs.

Artikel 6: Rätt till liv och utveckling

Artikel 6 handlar om att varje barn har rätt till liv och utveckling. Rätt till liv innebär i det här sammanhanget att barn inte dör till följd av sjukdom eller krig. Barnets rätt till utveckling avser att alla barn ges förutsättning till en trygg barndom som präglas av såväl formellt som informell lärande.

Artikel 12: Rätt till inflytande

Artikel 12 lyfter vikten av att barnet får sin röst hörd i frågor som berör barnet. Alla barn ska ges förutsättningar för delaktighet och inflytande i förhållande till ålder och erfarenhet.

WHO:s Hälsa 21 [13]

Policyns huvudsyften är:

- att främja och skydda människors hälsa under hela livet.
- att minska förekomsten av de vanligaste sjukdomarna och personskadorna samt att lindra det lidande de orsakar.

WHO:s huvudmål är att uppnå bästa möjliga hälsa för alla människor. Enligt organisationens definition innebär hälsa fysiskt, mentalt och socialt välbefinnande, inte bara frånvaro av sjukdom. WHO:s fyra huvudstrategier är att bekämpa fattigdomen; utveckla hälso- och sjukvårdssystem; påverka de viktigaste faktorerna bakom ohälsa samt att lyfta fram betydelsen av hälsa i utvecklingspolitiken.

Tillsammans för bättre hälsa: Strategi för EU 2020 [14]

Från 17 juni, 2010 har EU en ny strategi för smart och hållbar tillväxt för alla. Den innehåller fem mätbara mål vilka omvandlas till nationella mål och strategier. Detta stärker att målen konkretiseras och kan mätas och uppnås. Målen innefattar sysselsättning, forskning och innovation, klimatförändringar och energi, utbildning och fattigdomsbekämpning. Övergripande prioriteringar;

- smart tillväxt för alla; utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation
- hållbar tillväxt; främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi,
- tillväxt för alla; stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning

Tillsammans för bättre hälsa: Strategi för EU 2008–2013 [15]

Från första januari 2008 har EU ett nytt hälsoprogram. Hälsostrategin är en sammanställning av goda exempel på hur olika medlemsländer arbetar med folkhälsofrågorna. Hälsoprogrammet har tre mål.

- Att öka medborgarnas trygghet och säkerhet i fråga om gränsöverskridande hälsohot.
 - utveckla EU och medlemsstaternas kapacitet att hantera hälsohot, till exempel med krisplanering och beredskap
 - insatser på patientsäkerhetsområdet, skador och olyckor, samt riskbedömning och lagstiftning på blod, cell och vävnadsområdet
- Att arbeta hälsofrämjande och minska ojämlikhet i hälsa.
 - arbeta med hälsans bestämningsfaktorer till exempel nutrition, alkohol, tobak och narkotika samt sociala och miljömässiga faktorer som påverkar hälsan
 - förebygga folksjukdomar och arbeta mot ojämlikhet i hälsa
 - öka friska levnadsår och främja hälsosamt åldrande
- Att ta fram och sprida ny information och kunskap om hälsa.

- ta fram indikatorer för hälsa och sprida information
- informationsutbyte om genus, barns hälsa och sällsynta sjukdomar

En svensk strategi för en hållbar utveckling [6]

I regeringens strategi för en hållbar utveckling är en god hälsa framtidens viktigaste resurs. Höga sjuktal, liksom bestående sociala och könsrelaterade skillnader i hälsa, är ett grundläggande hot mot hållbar utveckling, liksom miljöproblem i form av gifter och buller (Regeringens skrivelse 2003/04:129).

Hälsa på lika villkor - nationella mål för folkhälsan [2]

1997 tillsattes en parlamentarisk utredning, Nationella folkhälsokommittén. Kommitténs arbete lade en grund till det nationella folkhälsomål som antogs av regeringen våren 2003 (som inte är en lagstiftning).

Den nya svenska folkhälsopolitiken utgår från elva målområden, vilka fokuserar på de faktorer i samhället som påverkar folkhälsan, det vill säga på livsvillkor, miljöer, produkter och levnadsvanor. Ansvaret för målen är fördelade mellan olika aktörer och nivåer i samhället.

Det övergripande målet för svensk folkhälsopolitik är att *skapa samhällseliga förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen.*

En samlad strategi för Alkohol-, narkotika-, dopning- och tobakspolitiken

I skrivelsen beskrivs även organisationen för genomförande av strategin, liksom hur insatserna ska samordnas och följas upp. För att främja långsiktighet och kontinuitet bör det övergripande målet för alkohol-, narkotika- dopnings- och tobakspolitiken ligga fast..

Den 4 februari 2016 antog Sveriges riksdag en förnyad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT-politiken). För att främja långsiktighet och kontinuitet ligger det övergripande målet för alkohol-, narkotika- dopnings- och tobakspolitiken fast. Målet är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk.

Strategin innehåller sex mindre mål som tillsammans ska bidra till att uppnå det övergripande målet:

- Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska.
- Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska successivt minska.
- Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska.
- Kvinnor och män samt flickor och pojkar med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.
- Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska.
- En folkhälsobaserad syn på ANDT inom EU och internationellt.

Folkhälsoplan med folkhälsopolitiska mål - En god och jämlik hälsa i Örebro län 2012-2015

Dokumentet belyser det arbete som Örebro läns landsting och kommunerna i länet prioriterar åren 2012-2015 för att stärka och främja länsbefolkningens hälsa. Folkhälsoplanen är ett strategiskt styrdokument men ska också ge struktur och långsiktighet i länets folkhälsoarbete.

Folkhälsopolitisk policy Karlskoga kommun 2017-2019

Den folkhälsopolitiska policyn tydliggör den politiska viljeinriktningen och strategierna för det övergripande folkhälsoarbetet för Karlskoga kommun. Policyn ska vara vägledande i det fortsatta folkhälsopolitiska arbetet i kommunen.